

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Interdisciplinární konference u příležitosti
výročí Marie Františky Slavtové

MECENÁŠKY V RANÉM NOVOVĚKU

17. a 18. dubna 2026, Univerzitní centrum v Telči

Hraběnka Marie Františka Slavtová z Meggau (1609–1676) byla jednou z nejvýraznějších mecenášek v českých zemích v období raného novověku. Byla zakladatelkou telčské jezuitské koleje a domu třetí probace a celý život se zásadním způsobem podílela na rozkvětu náboženského života v Telči i na proměně její kulturní krajiny.

Konference, organizovaná u příležitosti 350. výročí úmrtí hraběnky, se zaměří na mnohostranné aspekty mecenátu ve vztahu ke šlechtickým i měšťanským donátorkám raného novověku ve středoevropském prostoru. Významná role žen jako patronek je patrná při zakládání a chodu mnoha jezuitských kolejí České provincie, ale také v případech řady dalších stavebních počinů, institucionálních fundací (například ústavy šlechtičen), zakládání a obnovy poutních míst či uměleckého mecenátu.

Na příkladu hraběnky Slavtové je zřejmé, že pro komplexní uchopení role žen jako mecenášek je nutné sledovat rodinné zázemí, síť kontaktů, vazby na císařský dvůr ve Vídni, vlastní fundátorské aktivity, ale i význam uvědoměle vytvářeného narativu, ať už v případě portrétu od pražského malíře Jana Jiřího Heinsche či literárního díla jezuita Bartholomea Christelia s příznačným titulem Zrcadlo ctností.

Vítány jsou proto příspěvky, které se budou zabývat výše zmíněnými aspekty života hraběnky Slavtové, ale současně i ty, které se zaměřují na problematiku ženského mecenátu v širším středoevropském kontextu raného novověku. Vítána jsou zejména zamyšlení nad následujícími otázkami:

- Podoby ženského mecenátu (fundace institucí, uměleckých děl, literatury)
- Mecenášské sítě a kulturní kontakty
- Osobní i jiné motivace
- Limity ženského mecenátu v raném novověku

Abstrakty se stručným životopisem zasílejte prosím na e-mail: konference@telc.muni.cz

Deadline pro zaslání abstraktů: 31. 1. 2026

Vyrozumění a vyhlášení předběžného programu: 15. 2. 2026

Přípravný výbor:

Mgr. Martin Deutsch, Ph.D. (Ústav vědecko-pedagogických informací a služeb, Mendelova univerzita v Brně); PhDr. Aleš Filip, Ph.D. (Ústav hudební vědy FF MU); prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D. (Historický ústav FF MU); Mgr. Jaroslav Makovec (Univerzitní centrum Telč); doc. Mgr. Tomáš Malý, Ph.D. (Historický ústav FF MU); doc. Mgr. Vladimír Maňas, Ph.D., (Ústav hudební vědy FF MU)

Ma. et Excellētia D.D. Francisca, Comitissa nata de Meggau, Suprema Claudi
citatis Aulae Praefecta, Fundatrix III. Prob. S. Telczii; fuit jam pietatis exercitia
m. 1676. Sept. Aetate LXXVI. femula Telczii XXX. eiusdem Mendis. A. 1676. L. X.

MECENÁŠKY V RANÉM NOVOVĚKU

Interdisciplinární konference u příležitosti výročí Marie Františky Slavatové (1609–1676)

Termín: 17. – 18. dubna 2026

Místo konání: Univerzitní centrum Telč (Náměstí Zachariáše z Hradce 2)

Pátek 17. 4. 2026

10:00 – 10:15 | Zahájení konference

- Jiří Hanuš – Jaroslav Makovec (Masarykova univerzita)

10:15 – 11:00 | Úvodní referát

- Josef Hrdlička (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích): Jindřichohradecký dvůr a jezuitský řád

11:15 – 13:00 | I. blok

- Eva Drozdová – Lenka Falk – Dana Buriánková Fialová (Masarykova univerzita): Terénní výzkum kosterních pozůstatků z krypty jezuitského kostela v Telči
- Kateřina Bobková-Valentová (Historický ústav AV ČR): Portréty žen podporujících telčskou kolej po vzoru Františky Slavatové
- Vladimír Mañas (Masarykova univerzita): Františka hraběnka Slavatová a Hudební seminář sv. Andělů v Telči
- Jiří Mikulec (Historický ústav AV ČR): Ženy jako podporovatelky mariánských družin

13:00 – 14:00 | Přestávka na oběd

14:00 – 15:45 | II. blok

- Petra Oulíková (Univerzita Karlova): Mecenášky z rodu Šternberků ve vztahu k jezuitskému řádu
- Martin Deutsch (Mendelova univerzita v Brně): Ve stínu nebo na výsluní dějin umění? (Ne)známé mecenášky Tovaryšstva Ježíšova
- Ondřej Jakubec (Masarykova univerzita): Sepulkrální památníky raného novověku a jejich (ne)viditelné objednavatelky
- Jan Štěpánek: Marie Gabriela Lažanská (1691–1758): kulturně-historická skica barokní mecenášky

15:45 – 16:15 | Přestávka na kávu

16:15 – 18:00 | III. blok

- Jiří Havlík: Síť zbožných vdov
- Veronika Šubrtová (Univerzita Pardubice): Kněžna Žofie Anežka z Ditrichštejna, rozená hraběnka z Mansfeldu (1619–1677), v roli zbožné vdovy druhé poloviny 17. století
- Radek Martinek (Univerzita Karlova): Víc než jen dary. Několik poznámek k donacím vyšívaných parament císařovnou Marií Terezií významným kostelům v českých zemích

19:00 | Žádušní mše svatá za hraběnku Marii Františku Slavatovou

Mgr. Miroslav Herold, Lic., Ph.D. SJ.

Michael Pospíšil (Ritornello)

Requiem - Adam Václav Michna z Otradovic

- Kostel Jména Ježíš, Telč

Sobota 18. 4. 2026

09:00 – 12:00 | Procházka po uměleckých památkách Telče

Ondřej Hnilica (Akademie věd ČR), Roman Dáňa (Státní zámek Telč)

- Kostel sv. Jakuba Staršího
- Kostel Jména Ježíš
- Kostel Matky Boží (na Starém Městě)
- Kostel svaté Anny
- Státní zámek Telč